

MITROPOLIA OLTENIEI ARHIEPISCOPIA CRAIOVEI

Str. Mitropolit Firmilian nr. 3, Craiova, cod 200381, Județul Dolj

Tel.: 0251-533246, Fax: 0251-418369, E-mail: invatamant@arhiepiscopiacraiovei.ro, Web: www.mitropoliaolteniei.ro

SECTORUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

TEMATICA PENTRU EXAMENUL DE CAPACITATE PREOTEASCĂ

A. TEOLOGIE DOGMATICĂ

1. Sf. Scriptură și Sf. Tradiție ca izvoare ale învățaturii dogmatice.
2. Cunoașterea lui Dumnezeu în Sf. Scriptură și la Sf. Părinți
3. Ființa, lucrările și atributele lui Dumnezeu.
4. Sf. Treime în Sf. Scriptură și la Sf. Părinți.
5. Căderea în păcat a omului, consecințele ei și pregătirea omenirii pentru primirea Mântuitorului la iudei și la popoarele păgâne.
6. Unirea ipostatică și urmările ei.
7. Întreita slujire a Mântuitorului.
8. Lucrarea Sf. Duh în Biserică și în viața personală a omului. Mântuirea subiectivă.
9. Învățătura despre Biserică. Însușirile Bisericii. Învățătura despre Preoție. Ierarhia Bisericească.
10. Sf. Taine ale inițierii: Botezul, Mirungerea și Euharistia.
11. Sf. Taine ale Spovedaniei, Cununii și Maslului.
12. Eshatologia: Judecata particulară și Judecata universală; concepția creștină despre Rai și Iad; purgatoriul.

Bibliografie

P.S. Prof. Dr. IRINEU SLĂTINEANUL, *Iisus Hristos sau Logosul înomenit*, Editura România Creștină, București, 1999.

CHIȚESCU, Nicolae, *Teologia dogmatică și simbolică*, vol.I-II, București, 1958.

STĂNILOAE, Dumitru. *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol.I-III, Ed. IBMBOR, București, 1978.

B. MISIOLOGIE

1. Fenomenul sectant de-a lungul timpului. Principalele mișcări neoprotestante;
2. Cultele religioase recunoscute de Statul Român;
3. Învățătura Bisericii despre a doua venire a Domnului și discursul eshatologic sectant;
4. Interpretarea Sf. Scripturi și fenomenul sectant;
5. Învățătura despre cinstirea Sfinților, a sfințelor Icoane și sfintele Moaște;
6. Învățătura despre Maica Domnului și Sfinții Îngeri;
7. Învățătura despre Sfânta Cruce;
8. Învățătura ortodoxă privind cinstirea Duminicii.

Bibliografie:

CONSTANTINESCU, Al. N., *Sectologie*, I, II, III, Tipografia Cărilor Bisericești, București, 1943.

DAVID, P. I., *Călăuză creștină – Sectologie*, Curtea de Argeș, 1994.

DEHELEANU, Petre, *Sectologie*, Arad, 1948.

C. ADMINISTRAȚIE PAROHIALĂ

1. Structura organizatorică a Bisericii Ortodoxe Române. Atribuțiile organismelor individuale și colegiale parohiale;
2. Avera sau patrimoniul Bisericii;
3. Administrarea sau gestionarea bunurilor parohiei;
4. Acte și lucrări privind activitatea de evidență bugetar-contabilă a bunurilor din patrimoniul parohiei;
5. Evidența administrării instituțiilor anexe parohiale;
6. Lucrări gospodărești la parohie;
7. Regimul de întocmire și păstrare a registrelor de stare civilă bisericească.

Bibliografie:

*** *Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note si comentarii* de arhid. Prof. Ioan N. FLOCA,

ed. a III-a îmbunătățită, Sibiu, 2005.

*** *Ghidul legislației în vigoare privind exercițiul libertății religioase în România* (cu privire specială la Biserica Ortodoxă Română), Presentare cronologică și tematică (1990-2014), Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2014.

*** *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, recunoscut prin H.G. nr. 53/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50/22 ianuarie 2008; republicat cu modificările ulterioare în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 97/10 februarie 2020.

FLOCA, Ioan, *Drept canonic ortodox. Legislație și administrație bisericească*, vol. 1, 2, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1990.

FLOCA, Ioan, JOANTĂ, Sorin, *Administrație bisericească parohială și legislație*, ed. a II-a, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, 2002.

GRECEANU-COCOȘ, Virginia, *Contabilitatea în partidă simplă și legislația utilă unităților de cult religios (filii, parohii, mănăstiri, catedrale, paraclise, schituri)*, Editura Pro Universitaria, București, 2010;

PANȚURU, Cosmin, *Administrație parohială ortodoxă. Compendiu legislativ bisericesc*, Editura Universității de Vest din Timișoara, 2022.

D. TEOLOGIE LITURGICĂ

1. Scopurile sau funcțiile cultului divin public ortodox;
2. Anul bisericesc (liturgic) și subdiviziunile lui;
3. Sărbătorile bisericești;
4. Obiectele liturgice: I. Vase și odoare liturgice. Cărți liturgice;
5. Obiectele liturgice: II. Veșminte liturgice;
6. Vecernia: noțiuni de istorie, rânduială, semnificații;
7. Utrenia: noțiuni de istorie, rânduială, semnificații;
8. Pregătirea preotului pentru Sfânta Liturghie. Ce este „luarea vremii”?
9. Liturghia Sfântului Vasile. De câte ori se săvârșește? Particularități;
10. Liturghia Sfântului Grigorie Dialogul. Când se săvârșește? Particularități – în special la Vohod și Împărtășire;
11. Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. (rânduială și simbolisme liturgice);

12. Adăugirea, în cadrul Sfintei Liturghii, a unor rânduieli speciale, la diferite prilejuri: binecuvântarea prinoaselor, Te-Deum, parastas, ș.a. Când se face și cum?
13. Cum procedează preotul la neajunsuri ce s-ar întâmpla la slujba Sfintei Liturghii. Unde găsește îndrumări?
14. Căderea. Particularități la diferite slujbe;
15. Proscomidia. Rânduială și simbolism;
16. Sfânta Taină a Maslului. Săvârșitorii, când și cum se săvârșește;
17. Pregătirea Sfintei împărtășanii pentru bolnavi;
18. Sărbători când Sfânta Liturghie este precedată sau urmată imediat de slujbe speciale (Boboteza, Rusalii, Ajunuri, Joia și Sâmbăta Patimilor);
19. Sfânta Taină a Botezului și a Mirungerii (rânduială și simbolisme liturgice);
20. Logodna și Sfânta Taină a Cununii (ritual, pregătirea mirilor, acte însoțitoare);
21. Cum se oficiază Sfânta Taină a Mărturisirii?
22. Cum se oficiază Sfânta Taină a Împărtășaniei?
23. Ritualul înmormântării;
24. Când și cum se oficiază parastasul?

Bibliografie:

- *** Liturghierul, editura IBMBOR, 2012.
- *** Molitfelnicul, editura IBMBOR, 2013.
- *** Antologhion, Tipic bisericesc, Triod, Penticostar, Octoih.
- BRANIȘTE, Pr. Ene, *Liturgica generală*, ediția a II-a, București, 1993.
- IDEM, *Liturgica Specială*, Ed. Nemira, București, 2002.
- NECULA, Pr. Prof. Dr. Nicolae, *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică*, vol. I și II, Ed. Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1996 și 2001; vol. III, Ed. IBMBOR, București, 2004; vol. IV, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2010; vol. I, Ed. Trinitas, București, 2014.
- VINTILESCU, Pr. Prof. Dr. Petre, *Liturghierul explicat*, Ed. IBMBOR, București, 1998.

E. CATEHETICĂ ȘI OMILETICĂ

CATEHETICĂ

Cateheze dogmatice – cateheze la Crezul Ortodox

1. Învățătura Bisericii despre Sfânta Treime, Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh;
2. Învățătura Bisericii despre Dumnezeu Tatăl – art. I din Crezul Ortodox;
3. Învățătura Bisericii despre Dumnezeu Fiul – art. II-VII din Crezul Ortodox;
4. Învățătura Bisericii despre Dumnezeu Duhul Sfânt – art. VIII din Crezul Ortodox;
5. Despre Sfânta Biserică – art. IX din Crezul Ortodox;
6. Învățătura Bisericii despre Taina Sfântului Botez – art. X din Crezul Ortodox;
7. Învățătura Bisericii despre învierea morților și despre viața viitoare – art. XI și XII din Crezul Ortodox.

Cateheze liturgice

1. Despre Taina Sfintei Preoții;
2. Despre Taina Sfintei Spovedanii;
3. Despre Taina Sfintei Euharistii;
4. Despre Taina Sfântului Mir;
5. Despre Taina Sfintei Cununii;
6. Despre Taina Sfântului Maslu;
7. Despre cele șapte Laude ale Bisericii și despre Ierurgii.

Cateheze morale

1. Despre rugăciune;
2. Despre postul creștin;
3. Despre virtuțile creștine;
4. Despre păcat și consecințele lui;
5. Despre cinstirea sfinților și a sfințelor moaște;
6. Despre cinstirea sfințelor icoane;
7. Despre Sfânta Scriptură și despre Sfânta Tradiție.

Bibliografie catehetică orientativă:

1. SF. CHIRIL AL IERUSALIMULUI, *Cateheze*, trad. de Pr. Prof. D. Fecioru, EIBMBOR, București, 2003.
2. SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Cateheze baptismale*, Sibiu, 2003.
3. *Învățătura de credință creștină ortodoxă*, EIBMBOR, București, 2008.
4. † DR. IRINEU POPA, Mitropolitul Olteniei, *Iisus Hristos este Același, ieri și azi și în veac*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2010.
5. PR. ADRIAN IVAN (coordonator), *Crezul ortodox în 12 cateheze*, Editura Mitropolia Olteniei, 2015 .

OMILETICĂ

Omilii exegetice duminicale

1. Omilie exegetică la **Duminica a XXXIII-a după Rusalii** (*a Vameșului și a Fariseului*) (*Începutul Triodului*) – Ev. Luca 18, 10-14;
2. Omilie exegetică la **Duminica a XXXIV-a după Rusalii** (*a Întoarcerii Fiului risipitor*) – Ev. Luca 15, 11-32;
3. Omilie exegetică la **Duminica a III-a din Post** (*a Sfintei Cruci*) (*Luarea crucii și urmarea lui Hristos*) – Ev. Marcu 8, 34-38; 9,1;
4. Omilie exegetică la **Duminica a V-a după Paști** (*a Samarinenței*) – Ev. Ioan 4, 5-42;
5. Omilie exegetică la **Duminica a XXI-a după Rusalii** (*Pilda semănătorului*) – Ev. după Luca 8, 5-15;
6. Omilie exegetică la **Duminica a XXII-a după Rusalii** (*Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr*) – Ev. Luca 16, 19-31;
7. Omilie exegetică la **Duminica a XXV-a după Rusalii** (*Pilda samarineanului milostiv*) – Ev. Luca 10, 25-37;

Panegirice la praznice împărătești și la sfinți mari

1. Cuvântare de laudă la **Praznicul Înălțării Domnului**;
2. Cuvântare de laudă la **Praznicul Pogorârii Duhului Sfânt** (*Cincizecimea sau Rusaliele*);

3. Cuvântare de laudă la **Buna Vestire** (25 martie);
4. Panegiric la **Praznicul Adormirii Maicii Domnului** (15 august);
5. Cuvântare de laudă la **Sfinții Apostoli Petru și Pavel** (29 iunie);
6. Panegiric la **Praznicul Înălțării Sfintei Cruci** (14 septembrie);
7. Cuvântare de laudă la **Sf. Martiri Brâncoveni: Constantin Voievod cu cei patru fii ai săi, Constantin, Ștefan, Radu și Matei, sfetnicul Ianache** (16 august);

Bibliografie omiletică orientativă:

1. SF. IOAN GURĂ DE AUR, *Predici la sărbători împărătești și cuvântări de laudă la Sfinți*, trad. de pr. Prof. D. Fecioru, EIBMBOR, București, 2006.
2. † DR. IRINEU POPA, Mitropolitul Olteniei, *Cuvântul Tău, Doamne, rămâne în veac. Omilii la Duminicile de peste an*, Editura Academia Română, București, 2022.
3. Mitropolit ANTONIE PLĂMĂDEALĂ, *Tâlcuiri noi la texte vechi*, București, 1996.
4. Părintele GALERiu, *Tâlcuiri la mari praznice de peste an*, Editura Anastasia, 2001.
5. Pr. Adrian IVAN (coordonator), *Omilii exegetice la Duminicile de peste an*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2019.

F. MUZICĂ BISERICESCĂ

Recitativ liturgic:

1. recitativul *Ecteniilor*.
2. recitativul *Sfintei Evanghelii*.

Tropare și cântări:

3. *Troparele Învierii și ale Născatoarei de Dumnezeu* pe cele opt glasuri;
4. *Troparul Nașterii Domnului*;
5. *Troparul Botezului Domnului*;
6. *Troparul de la sfințirea cea mică a apei*;
7. *Troparul Rusaliilor*;
8. *Troparul Paștilor*;
9. *Troparul „Iată Mirele vine”, glas VIII și Luminânda „Cămara Ta”*;
10. *Prohodul Domnului* (cântările celor trei stări);
11. *Doamne strigat-am și Să se îndrepteze...*, pe cele opt glasuri;

12. *Lumină lină* pe glasul al VIII-lea;
13. *Bogații au sărăcit*. (Litie);
14. *Câți în Hristos v-ați botezat*. (Taina Sf. Botez);
15. *Isaie dănuiește și Sfinților Mucenici*, glas VII; (Cununie);
16. *Fie numele Domnului* (Liturghie; Litie);
17. *Prochimenul Vecerniei de duminică*;
18. *Fericirile* pe glasul al VIII-lea;
19. *Apărătoare Doamnă*;
20. *Doamne mântuiește pe cei bine credincioși*;
21. *Sfinte Dumnezeule* pe glasul al V-lea;
22. *Pre Tine Te laudăm*, pe glasul al V-lea și al VIII-lea;
23. Axion duminical „*Cuvine-se cu adevarat...*” pe glas. V, de I. Popescu-Pasarea;
24. *Tatăl nostru* de Anton Pann;
25. *Cu sfinții odihnește*. (Parastas, Însmormântare);
26. *Nădejdea mea...* pe glasul al V-lea;
27. *Ziua Învierii* pe glas.V, de I. Popescu-Pasarea;
28. *Cu trupul adormind* (Luminânda Sf. Paști);

Bibliografie:

1. *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești*, ediție îngrijită de Pr. Nicu Moldoveanu și colaboratorii, Ed. IBMBOR, Buc. 1992 și celelalte ediții (1999).
2. *Noul Idiomelar*, București, 1999 (2000), 2007 (Ediție revizuită, completată și diortosită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu).
3. *Polielee, Mărimuri, Tropare și Condace de peste tot anul, Antologie întocmită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, Ed. IBMBOR, București, 2013.*
4. *Pr. Vasile Grăjdian, Elemente de cântare bisericească și tipic*, Editura Univ. Lucian Blaga- Sibiu, 2002.
5. *Anastasimatarul Uniformizat I Vecernierul întocmit* de profesorii Nicolae C. Lungu, Ion Croitoru, Pr. Grigore Costea, (edițiile. 1953, 1974), Ediția. III-a, Buc. 2002.
6. *II Utrenierul* întocmit de profesorii Nicolae C. Lungu, Pr. Grigore Costea și Pr. Prof. Dr. Ene Braniște (edițiile. 1954, 1974), Ediția. III-a, Buc. 2004.